

FJALA E DEPUTETES MILVA EKONOMI

E ENJTE DATA 25 MAJ 2023

Zonja drejtuese e seancës,

Të nderuar kolegë deputetë,

Në fakt, ne vijmë këtu në këtë seancë, pas një periudhe ndërprerjeje për arsye të zgjedhjeve lokale dhe aty populli vendosi. Ngjyra që ka marrë harta e Shqipërisë është një ngjyrë që tregon se populli beson në ato që thua dhe shikon ato që bën. Në fakt, kjo ishte motoja kryesore e Shqipërisë për të kuptuar që viti 2030 do të jetë një situatë komplet ndryshe për të gjithë banorët e Republikës, ku Shqipëria së bashku me Partinë Socialiste mendon se do të ketë një rritje ekonomike të konsiderueshme, duke u bërë një forcë në rajon, eksportuese neto e energjisë elektrike, por edhe një vend që ka turizëm të zhvilluar. Dhe për t'i bërë të gjitha këto, pa dyshim që punon çdo ditë, punon çdo bashki çdo ditë, punon çdo punonjës çdo ditë dhe kjo ishte arsyeja pse besuan shqiptarët. Sepse, në momente të vështira, siç ishte tërmeti, u mor përsipër të rindërtohej vendi dhe banorët e shumë bashkive, më shumë se 13 bashkive, panë ditë për ditë jo vetëm se si rregulloheshin shtëpitë e tyre, por edhe se si përmirësohej jeta e komuniteteve me infrastrukturë rrugore, elektrike, ujore, me më shumë shkolla, çerdhe dhe kopshte, ndërkohë, duke u dhënë mundësi komuniteteve të zhvillonin biznesin e tyre. Prandaj, në momentin kur ne menduam që ka ardhur koha për të bërë një reformë pagash, natyrisht pamë edhe historikun e kësaj periudhe 10-vjeçare. Nuk ka qenë e lehtë, sepse nuk ishte vetëm pandemia ajo që ndikoi, përveç tërmetit, por edhe e gjithë pjesa tjetër e tregjeve botërore, duke filluar nga lufta në Ukrainë, që dha edhe një goditje në zinxhirin e furnizimit me shumë materiale, rriti çmimet në tërë botën, por përveç asaj edhe beteja që po bëhej me burimet e energjisë. Kështu që, të gjitha këto i dhanë një kosto inputeve që përdorëshin në produkte. Megjithatë, INSAT-i mati edhe për vitin e kaluar rritjen ekonomike. Ne të gjithë e dimë se rritja ekonomike që u nxor nga INSTAT-i ishte më e lartë sesa ajo që parashikuan organizmat ndërkombëtarë, duke shkuar në 4,84%, një rritje ekonomike që vinte nga të gjithë sektorët, sektori i industrisë nxjerrëse dhe përpunuese, sektori i ndërtimit, sektori i shërbimeve financiare, por mbi të gjithë qëndronte sektori i turizmit, i cili dha një kontribut shumë të rëndësishëm në ekonominë e vendit, por, gjithashtu tregoi që në Shqipëri mundësitë për të bërë më mirë, janë edhe më shumë. Ju po e shihni se 3-mujori i parë i këtij viti ka filluar me një rritje turistike, të cilën nuk e imagjinonim kurrë më parë.

Nga ana tjetër, inflacioni ishte një element që Banka e Shqipërisë e kontrolloi, duke u përpjekur që me politikat stabilizuese t'i jepte një kontroll mbi inflacionin dhe të merrte masa të tilla që popullata të mos dëmtohej nga kjo gjë dhe në fund të vitit, kur u bë matja, inflacioni në Republikën e Shqipërisë ishte vetëm 6,7%. Ndërkohë, për këtë arritje shumë institucione ndërkombëtare si Joint Vienna Institute dhe të tjerë e falënderuan Shqipërinë për modelin që dha në rajon për mbajtjen e inflacionit të kontrolluar. Librat e shtetit, të Ministrisë së Financave, treguan që në vitin 2022 edhe të ardhurat nga tatimet u rritën, por kryesisht të ardhurat nga TVSH-ja, për të cilat kanë nevojë të ndalem, ishin 14,2%. Por, ky inflacion dhe kjo e rritur nga TVSH-ja tregoi se ekonomia nuk performoi mirë për arsye të rritjes së çmimeve, por ekonomia performoi mirë për arsye të rritjes së produktivitetit. Kjo ishte baza, e cila bëri që i gjithë stafi i Ministrisë së Financave, i drejtuar nga Kryeministri, shumë shpesh

edhe nga zëvendëskryeministrja, të mendonin së bashku për një reformë të pagave. Kur flasim për reformën e pagave, ka shumë institucione ndërkombëtare që e orientojnë politikën e pagave. Një nga këto institucione është Zyra Ndërkombëtare e Punës, e cila ka dhënë rekomandime për vendet që kanë aderuar në të, se paga midis pagës shtetërore dhe pagës minimale duhet të jenë në kufijtë e 60%-it. Po ta shohim Shqipërinë në vitin 2018, nuk e kishte këtë nivel, as në vitin 2022 Shqipëria nuk e kishte këtë nivel, Shqipëria po tenton ta arrijë këtë nivel në këtë moment që ne po bëjmë reformën e madhe të pagave. Siç jua thashë, kjo bëhet për dy arsye. E para, sepse ia dolëm të bënim disa gjëra që i jepnin mundësi rritjes së produktivitetit. E dyta, sepse kishim të ardhura.

Nga ana tjetër ne sot vëmë re se në vendet e Europës ka një presion shumë të lartë mbi tregun e punës. Të gjitha vendet europiane pas pandemisë kanë kuptuar, jo vetëm europiane por në nivel global, se kanë nevojë për të prodhuar më shumë mallra dhe thërrasin punëtorë nëpërmjet mobilitetit. Kjo gjë ndodhi edhe në Shqipëri. Por në Shqipëri ajo që ndodhi ishte se, po të shohim të dhënat e punësimit dhe të papunësisë të prodhuara nga INSTAT-i, kërkesa për punë gjatë vitit të kaluar u rrit me 3,9% dhe shkalla e papunësisë ishte më e ulët edhe sesa para pandemisë, megjithatë vende pune pati plot. Kjo bëri nga ana tjetër që edhe bizneset, në disa kategori, të rrisnit pagat e punonjësve të tyre, duke marrë parasysh se e donin fuqinë e punës të bënte detyrat e tyre të përditshme, por kjo kërkonte nga ana tjetër edhe një reflektim të politikës së qeverisë për rritjen e pagave. Natyrisht që qeveria shqiptare përdori çdo forum për të diskutuar me biznesin, për të kuptuar se si mund ta rriste pagën dhe ku mund ta rriste pagën. Gjatë diskutimeve me biznesin u konkludua në diçka shumë të rëndësishme. E para, ishte shumë e rëndësishme që paga të rritej, por kishte sektorë, të cilët nuk mund të shkonin në pagën minimale 400 mijë lekë menjëherë. Ndaj për qeverinë, në një nga politikat e saj të mëvonshme ose të menjëhershme, duke filluar që nga 1 prilli, ishte marrja e masave për subvencionin e sigurimeve shoqërore për të gjitha ato biznese që nuk arrijnë dot të përballojnë rritjen e pagave në 40 mijë lekë për stafin e tyre që kanë punësuar. Pra, edhe rritja e pagave u bë në konsultim të vazhdueshëm me biznesin. Sot ne jemi në një moment kur kërkojmë edhe më shumë afërsi me tregjet globale. Shqipëria, ju e dini, ka hyrë në një moment shumë të rëndësishëm historik, që është momenti i integritit. Në momentin e integritit, administrata publike duhet të punojë më fort, administrata publike duhet të jetë e aftë që acquirë ta marrë, ta përkthejë dhe ta përshtatë në kushtet e ekonomisë sonë të brendshme, duke bërë politika ekonomike dhe sociale të ndryshme nga më parë dhe duke bashkëbiseduar vazhdimisht me biznesin, sepse pjesa më e madhe e acquirë lidhet me përmirësimin e tregjeve. Kështu që në këtë moment, rritja e pagave bëhet shumë e rëndësishme jo vetëm për të motivuar që të kemi një administratë më efikase, por bëhet shumë e rëndësishme edhe për të motivuar biznesin që ta konsiderojë fuqinë punëtore si asetin e vetë ndërmarrjes. Këtu jemi sot, duke pasur një pagë mesatare, që në fund të vitit 2024, për administratën publike do të shkojë 900 euro. Ju e dëgjuat që me këtë pagë ne konkurrojmë vendet e rajonit, ngelemi pak pas Serbisë dhe Malit të Zi, por nuk jemi më të fundit në rajon.

Gjithashtu, u mor në konsideratë që bashkë me rritjen e pagave edhe jeta e përditshme e familjeve shqiptare duhet të jetë në përmirësim të vazhdueshëm, duke u rritur atyre fuqinë blerëse dhe masën e konsumit. Edhe për inflacionin, Banka e Shqipërisë do të tregojë vëmendjen e duhur për të bërë të njëjtën politikë stabilizuese makro-ekonomike që ndoqi gjatë vitit të kaluar. Banka e Shqipërisë e ka projektuar rritjen ekonomike të Shqipërisë, edhe për këtë vit, një rritje të qëndrueshme dhe më të madhe. Pa dyshim, ne jemi gjithashtu të ndërgjegjshëm se në momentin që do të rrisim pagat, ky ligj do të shoqërohet edhe me diçka tjetër, që janë aktet nënligjore. Në aktet nënligjore, ne socialistët kemi pasur gjithnjë në vëmendje se ai që merr më shumë duhet të paguajë më shumë. Prandaj, për ne, zerimi i taksës për ata që janë me pagë deri në 40 mijë lekë, dhe ne synojmë ta çojmë këtë pagë në 45 mijë lekë në fund të mandatit tonë, taksimi duhet të jetë zero; duhet të përgjysmohet taksa për ata që marrin pagë deri në 50 mijë lekë, si dhe do të reduktohet taksa për ata që marrin një pagë nga

150 deri në 200 mijë lekë. Ky është një detyrim që ne e kemi ndaj punonjësve, për të bërë një progres në punën tonë të përditshme dhe për të rritur edhe pjesën e mirëqenies së familjeve tona. Por të mos harrojmë se nga ana tjetër është shumë e rëndësishme ta kujtojmë, se gjatë vitit të kaluar ishte po ky kujdes që tregoi mazhoranca edhe për pensionistët. Pensioni i pensionistëve u indeksua dy herë, duke pasur parasysh inflacionin dhe masa e indeksimit ishte 9,5%, në krahasim me 6,7 që doli inflacioni kombëtar. Nga ana tjetër, një masë e rëndësishme që mori qeveria për pensionistët ishte edhe shpërndarja e të ardhurave të grumbulluara nga taksimi i dyfishtë që iu grumbullua ndërmarrjeve që prodhonin energji elektrike dhe iu shpërnda pensionistëve në pranverën e këtij viti. Nuk duhet të harrojmë që pensionistët, sikurse edhe biznesi i vogël, nuk paguajnë çmimin e rritur të energjisë elektrike. Për momentin, kur po marrim në konsideratë një politikë të tillë reformuese të pagave, natyrisht që e ardhura e disponueshme e familjeve shqiptare do të jetë në vëmendjen e qeverisë, sikurse është edhe e ardhura e disponueshme e familjeve me pensionistë, që janë në të gjithë territorin e vendit. Jo vetëm këtë, por duhet të kemi parasysh edhe një gjë tjetër, që gjatë këtyre viteve jemi munduar shumë të ulim edhe pabarazinë. Të dhënat nga INSTAT-i na tregojnë se pabarazia, që rrjedh nga koeficienti "Gini", në harkun kohor të 3 vjetëve është ulur nga 34,3% në 33%, çka tregon se edhe këtu po bëjmë kujdes, që të mos i lëmë ata që kanë të ardhura të ulëta në nivele të tilla të sigurimit të mirëqenies, pasi meritojnë kujdes dhe vëmendje nga qeveria. Ju faleminderit!